

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΧΙ Ο ΛΑΟΣ

Αγαπητέ «Νουμά»

Το κύριόν σου άρθρον τῆς περασμένης Κυριακῆς μου ἔφερε τὰς κάτωθι κρίσεις τὰς ὁποίας ἂν ἀγαπᾷς καταχωρίσῃς τας.

Ὁ Λαὸς μιλᾷ, ἀλλὰ σ' αὐτὴν τὴν περίστασιν δηλ. σ' τὸ σκοτισμό τῶν βασιλέων τῆς Σερβίας ὁ λαὸς σιωπᾷ.

Εἰς τὴν ἐκτυλιχθεῖσαν τραγωδίαν δὲν βλέπομεν τὸν Λαὸν νὰ λαμβάνῃ μέρος.

Οἱ μόνον ἥρωες εἶνε οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἀξιωματικοί.

Δὲν εἶνε ἐπαναστάσις — ἐξέγερσις Λαοῦ — ὅχι, εἶνε ἀπλὴ συνωμοσία μερικῶν ἀξιωματικῶν ἐναντίον ἑνὸς βασιλέως μωροῦ.

Σ' τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Λαὸς δὲν ἐξεγείρεται διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ καταπατηθέντα δικαιώματά του — δὲν παρρησιάζεται τοιοῦτον σημεῖον — εἶνε κίνημα τοῦ Καραγεώργεβιτς — ὅχι πρῶτον βεβαίως — τὰ ὅργανά του δὲν ἤθελαν τὸν Ἀλέξανδρον — καὶ καθάρισαν τὸν θρόνον τῆς Σερβίας δι' αὐτόν.

Δὲν ἤθελαν τὸν Ἀλ., διότι τοὺς προσέβαλε, μετὰ τὰς ἐπιβόλῃς διαδόχου, ἕναν συγγενῆ τῆς γυναικὸς του, καὶ θὰ ὑποστηρίξουν τὸν Καραγεώργεβιτς ὁ ὁποῖος ὡς βασιλεὺς ἔσται ἡ καταπατήσῃ περισσότερον τὰ δικαιώματα τοῦ Προσφιλοῦς Λαοῦ — δὲν τοὺς μέλει.

Τοὺς ὑπόσχεται περισσότερα ἀξιώματα; τοὺς δίδει τὸν ἴδιον τοῦ «προσφιλοῦς» νὰ τὸν τρώει; — ἀρκεῖ εἶναι ἔτοιμοι νὰ σκοτώσων καὶ τὸν πατέρα τους....

Καὶ ποῖα ἡ ὠφέλεια διὰ τὸν Λαὸν ἀπὸ ταύτην τὴν μεταβολήν; θὰ ἐπανακτήσῃ τὰ καταπατηθέντα δικαιώματά του; θὰ λάβῃ μεγαλύτερας ἐλευθερίας; θὰ βελτιωθῇ ἡ οἰκονομική του κατάστασις; — δὲν τὸ πιστεύω — ἐδῶ ἀπλῶς — κατὰ τὸ Λόγιον «Ἀλλάξῃς ἡ χθὴν καὶ ἔβαλε πάλι ἐκεῖνα» — Ἀλλάζουν τὰ πρόσωπα τῆς θεατρικῆς παραστάσεως, ἥς παρίσταται ὁ Σερβικὸς Λαὸς, ὡς ἀπλοῦς θεατῆς — πληρώνουν τὸ εἰσιτήριόν του — τὰ διάφορα ἐξόδα κατὰ τὸν ἐρτασμένον τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ νέου βασιλέως, εἰς συντάξεις εἰς τοὺς

συγγενεῖς τῶν φονευθέντων, προβιδασμοὺς, παρρησιόμορφους κτλ....

Ὁ Λαὸς ὁμιλεῖ καὶ πολὺ τρομερὰ ὁμιλεῖ....

Λαοὺ βοῶντος — ὁρῶν Κυρίου, λέγει καὶ ἡ Γραφή, ἀλλὰ τώρα ὁ Σερβικὸς Λαὸς δὲν ὁμιλεῖ — διότι, τότε μόνον βοᾷ ὅταν αἰσθάνῃ ὅτι τὸμαχαῖρι ἐρθῇ σ' αὐτὴν τὴν βοήν ὡς τὰ τεῖχη Ἱερικῶς πίπτουν καὶ θρόνοι καὶ σπαθοφόροι, καὶ ρασοφόροι καὶ διάφοροι ἄλλοι «φοροί».....

Ὅλοι κύτται αἱ ταρχαὶ τοῦ Βασιγραδίου δὲν εἶνε εἰμὴ τὸ τέλος ἑνὸς εἰδυλλίου.....

Γ. Π. Γ.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΔΡΟΛΗΠΤΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ ὑδραυλικὴ ὑπηρεσία τοῦ Δήμου παρακαλεῖ τοὺς κ. κ. ὑδρολήπτας ὅπως προσέλθωσιν εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον καὶ καταβάλωσι τὸ ἀντίμιστον τοῦ ὕδατος τοῦ τρέχοντος ἔτους 1903, ἄλλως θέλει εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀποκοπὴν τοῦ διοχετευομένου ὕδατος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουνίου 1903

(Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Δημαρχίας)

ΚΕΡΔΟΣ 310.560 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναὶ! 310,560 δραχμαὶ ἔδωκε μέχρι τοῦδε τὸ γραφεῖον τοῦ τραπεζομεσίτου κ. Ἰω. Φωτίου εἰς τοὺς πελάτας του ἡτοι ἐκ τῶν ἀγοραστῶν λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἐκ τοῦ γραφείου του ἔχοντι κερδίσει διάφορα ποσὰ ἀνερχόμενα εἰς τὸν στρογγυλὸν ἀριθμὸν 310,560 δραχμῶν.

Ὁ κ. Ἰω. Φωτίου θέλει ν' ἀναβιβάσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς 1,000,000 δρ. Ἐπιθυμῶν δέ, ἵνα συμματᾷ τούτων πᾶσαι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας ὅπως ἐβίβῃ εἰς τὴν προκαταβολὴν δι' ἐκάστην λαχειοφόρον τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς εἰς δραχ. 8 καὶ καλεῖ τοὺς θέλοντας ν' ἀγοράσωσι τοιαύτην νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ τυχερὸν γραφεῖόν του, ὅπου πάντως θὰ κληρωθῇ μετ' ἀμοιβῆς ὁμολογία τις καὶ τὴν χροὴ νὰ εἶνε ἡ πρώτη μετὰ τὰς 70,000 χρυσᾶς δραχμῶν τῇ 18 Ἰουνίου ἔ. ἔ., ὅτε γενήσεται ἡ κλήρωσις ὡς αὐτῇς ἀποφασίζονται καὶ λαχειοφόροι ὁμολογιαὶ τῆς αὐτῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν αὐτὴν εἰς τὸ ἔσθιον κλήρωσιν τῆς 18 Ἰουνίου 1903 ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς ἐκάστη.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Γεμᾶτο ἀπὸ φιλολογικῆ ὕλην ἐνδιαφέρουσιν, τὸ τελευταῖον τεύχος τῶν «Παναθηναίων». Ἐνα ποίημα τοῦ Χάινε, μεταφρασμένον εὐμορφώτατα ἀπὸ τὸν κ. Μαλακίση, τοῦ Παπαδιαμάντη ἡ «Φόνισσα» καὶ τοῦ Κ. Παλαμῆ ἡ

ἀπάντησις ἡ φωτεινωτάτη στὴν ἐρώτησιν τῶν «Παναθηναιῶν» γὰρ τὸ γλωσσικὸν μας ζήτημα, καθὼς καὶ τοῦ κ. Γ. Ξενοπούλου «ἡ φιλολογικὴ Ζωή», μαζὶ μετὰ τότε ἄλλα ἐκλεκτὰ καὶ ἐνδιαφέροντα ἄρθρα, δίδουν ἕνα τόνον καθαρῶς φιλολογικὸν στὸ τεῦχος αὐτό. Ὁ κ. Ξενοπούλος μάλιστα, μέσα στὴν «Φιλολογικὴ Ζωή» τοῦ δίδει τὸν δικαίωτον καὶ νηφαλιώτερον χαρακτήρα στὴν γλωσσικὴ διχαστὴν τοῦ κ. Σταματιᾶ. Ὁ κ. Σταμ. λέγει, δὲν εἶνε οὔτε γλωσσολόγος, οὔτε φιλόλογος ἀπλοῦς ἐπιστήμων. Ἀλλ' ἔχει τὸ γενικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἀντιλαμβάνεται ὅλα τὰ πρᾶγματα καὶ τὴν καλαισθησίαν ἣ ὁποῖα στρέφει τὴν ψυχὴν ὁρμητικῶς ὅπου λαμπερὴς εἴη ἀληθείας, καὶ τὸν φιλόσοφον νοῦν, ὁ ὁποῖος ἀνεύρσκει τὸν δρόμον, τὸν ὁδηγοῦντα πλησιέστερα πρὸς τὸ καλὸν ὥς ἐκεῖνο. Πέδαια δὲν εἶπε τίποτε νέον περὶ τοῦ μεγάλου ζητήματος, ἀλλ' ἐπανέλαβε τὰ γνωστὰ μετὰ τρόπον τόσον ὁρμητικόν, σαφές, λογικόν, καὶ περὶ τὸν... Εἰμπορὸς νὰ εἶπω ὅτι ὁ κ. Σταμ. ὡς γρημικός ποῦ εἶνε, ὁμιλεῖ περὶ τῆς γλώσσας περὶ αἰσθητικῶν. — Περιεχόμενα τοῦ 4ου τεύχους τῶν «Μυθιστορημάτων καὶ διηγημάτων»: «Ὁ Πόλλος καὶ ὁ ἄγριος Πορρὸς» τοῦ Wells. «Βίρεγγα Ὀλέσσοβα» τοῦ Γόρνυ (συνέχεια). — Ἀγγέλλεται: «Ἡ Γλώσσά μας», ὑπόμνημα εἰς τὰς θεολογικὰς καὶ πολιτικὰς τοῦ Ἑλλήν. Ἐθνικοῦ λόγῳ ὑπὸ Χαρ. Ἀνδρεάδου.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Κ. Γ. οὐ ν. Εὐχαριστοῦμεν τὰ δημοσιεύσας. — κ. Γ. Κ. ἐν ὧν τ. Κ. αἰ ὁ ν. Ἑλλάδας τὴν ἐπιταγή. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Δ. Ζ. ἡ εἰς Ἀ. ἄρ. σ. α. ν. Συγκινητικώτατα ὅσα μὲς γράφετε καὶ σὺς εὐχαριστοῦμεν, Γρατὶ ὅμως δὲν μὲς στέλνате τίποτε περὶ. ἀφοῦ τὸ γράμμα σας μὲς πείθει πὺς γράφετε τοσοῦτο ὥρμια. Νὰ τὸ περιμένουμε; — κ. Μ. ἐν ὧν π. ο. ν. Τὸν «Νουμά» κάποιος τὸν ἐξέτασε: «Φιλολογικὴ Μπαρμπατάνα», ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῶν λογίων τοῦ δημοσιεύει. Εἶνε τότε ἔξυπνο καὶ τόσο χαρακτηριστικὸν τὸ παρατσούκλι αὐτοῦ, ὥστε ἀντὶ νὰ θυμώσῃ ὁ «Νουμάς» ὅπως μὲς γράφετε — τοῦναντίον γράφετε καὶ θαυμάζει τὴν ἔξυπνιάν τοῦ νομοῦ του.

Δεκαπενθήμερον ἐπιστημονικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν

Ἱδρυται: Γ. ΑΣΙΩΤΗΣ καὶ Γ. ΔΑΜΠΕΛΕΤ

Συνδρ. ἔτησίᾳ Δρ. 10 Εἰς τὴν «Κριτικὴν»
» ἑξάμηνος » 6 συνεργάζονται οἱ καλ-
» τρίμηνος » 4 λύτεροι λόγιοι καὶ ἐπι-
» ὁκτώμηνος » 4 στήμονες, ἰδικοί μας καὶ ξένοι.

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν Διὰ πᾶσαν αἰτησίαν:
Συνδρ. ἔτησίᾳ φρ. χρ. 10 Κ. Ἀποστέλλει «Κριτικὴν» Ἀθήναις
» ἑξάμηνος » 6 Η

Ἡ «Κριτικὴ» εἶνε τὸ εὐθυνότερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων περιοδικῶν

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

Μὰ βλέπει κανένας ἑξῆς, πὺς αὐτὴ ἡ κριτικὴ του ἦταν παρὰ πολὺ ἐξηγητικὴ, γιὰτὶ ἔτοχε νᾶνε δίπλα τῆς καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ κ. Παλαμῆ — εἶνε ἀσταῖο βίβλια νὰ κάνει κανένας σύγκρισιν τοῦ κ. Παλαμῆ μετὰ τὸν κριτικὸν κ. Ξενοπούλου, μὰ ἐλπίζω νὰ μοῦ συγχωρήσῃς τὴν ἀσέβειαν αὐτῇ τὸ ἴδιον τὸ πνεῦμα τῆς κριτικῆς — ποῦ δείχνει τί θὰ πῇ κριτικὴ καὶ πὺς πρέπει νὰ κρίνεται ἕνα ἔργο, ποῦ ἀνέσκει ἐποχὴν, καὶ ποῦ ἔχει ἀκόμη γιὰ βίβλην τῆς τῆς ἀλήθειας καὶ μόνῃ, καὶ ὅχι τὴν ἄκρη ἐπίδειξιν.

Ἡ μανία τῆς ἀδικαιολόγητης μὸδας φίνεται σ' ὅλο τὸ ἔργο τοῦ κ. Ξενοπούλου. Πάρτε τὰ περισσότερα διηγήματα ἅπ' ὅσα ἔγραψε στὸ χρονικὸ διάστημα τοῦ 1892—1893. Ὡς δὴτε ὅτι σ' αὐτὰ πολλὰ ὅλο παίζει ἡ γιγρική ἐπιστήμη, γιὰτὶ στὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν τῆς μὸδας πολλοὶ Γάλλοι νὰ γράφουν διηγήματα ἢ μυθιστορήματα

γυμναστικά, παίρνοντας γιὰ ὑπόδειγμα τὸν Λέοντα Δωδε, ποῦ ἔκανε τὴν ἀρχὴν, ὡς ποῦ ἀνγκάστηκε ὁ Γάλλος φιλόλογος Roland de Marés νὰ τὰ πῇ κάπου «χειρουργικὰ μυθιστορήματα». Τὴ μὸδ' αὐτὴ τὴν ἀκολούθησε σὲ μερικὰ διηγήματά του καὶ ὁ κ. Ξενοπούλου. Ἐν ἄλλοι γυμναστικά τῆς στρεβλῆς καὶ ἀπύλου μίμησιν τοῦ κ. Ξενοπούλου, ποῦ τῶν γιὰ κανόνι νὰ δοκιμάζεται ἀδικαιολόγητα σ' ὅτι παρὼν παρουσιαστέ στὴ φιλολογίαν, εἶνε καὶ τὸ διηγηματὶ τοῦ ἐκεῖνο. ποῦ ἐδημοσίεψε κάποτε στὴ «Ἐκλεκτὰ Μυθιστορήματα» καὶ δὲν εἶχε βάλει τόνους καὶ πνέματα σ' αὐτὰ λέξη, γιὰτὶ τέτοιο σύστημα γραφῆς ἔβγαλε στὸ φῶς ὁ μακαρίτης ὁ Σκυλίτσας.

Μὰ δὲν εἶνε μόνον ἡ ἔτεχνη μίμησις καὶ τεχνολογία, ποῦ κυριαρχεῖ σ' ὅλα ὅσα ἔγραψεν ὁ κ. Ξενοπούλου. Εἶνε ἀκόμη καὶ κάτ' ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τὴ μίμησιν, δηλ. ἡ ἀντιγραφή. Στὰ διηγήματά του καὶ στὰ μυθιστορήματά του ἔχουν νὰ κάνουν πολλὰ καὶ οἱ ξένοι, πρὸ πάντων οἱ Γάλλοι, ποῦ τὸν βοήθησαν στὶς ὑποθέσεις, στὶς ἰδέας, στὶς περιγραφὰς καὶ σ' ὅτι ἄλλο εἶχεν ἀνάγκη. Δὲ θὰ περιμένει βίβλια κανένας ν' ἀρνηθῇ σ' ἐδῶ Γαλλικὰ καὶ Ξενοπουλικά κομμάτια, γιὰ ν' ἀποδειχθεῖ αὐτὸ ποῦ λέω, γιὰτὶ καὶ ἐγὼ καὶ ὅποιος μὲ διαβάζει θὰ βαρυνόμεσθε μετὰ τέτοια μονότονα ἐργασίᾳ καὶ οὔτε ἄξιζει τὸν κόπο τῆς οὐσίας τοῦ ἔργου τοῦ κ. Ξενοπούλου, ἀφοῦ μάλιστα εἶνε καὶ τόσο εὐκολο πρᾶμα νὰ δεῖ τὴν ἀντιγραφή καθένος ποῦ ἔχει διαβάσει τοὺς πρὸ γινώσκουσας Γάλλους μυθιστο-

ριογράφους καὶ διηγηματογράφους. Ποῖος ἀπὸ κείνους, ποῦ διαβάζει τὰ διηγήματά τοῦ κ. Ξενοπούλου καὶ ἔρει ἀρκατὰ καὶ τὸν Ἀλφ. Δωδε ἢ τὸ Ρονὶ ἢ τὸ Μωπασάν ἢ τὸν Τερριέ καὶ ἄλλους δύο-τρεῖς ἀκόμη δὲ θὰ τοὺς βρεῖ ἴδιους καὶ ὑπερέλλους μὲς σ' αὐτὰ; Ἐχουν αὐτὴ τὴν ἀδυναμίαν τὰ ἔργα του νὰ μὲς θυμίζων δηλ. ἁπλῶς τὸν ξένο συγγραφέα, ποῦ χρησιμοποίησε γιὰ νὰ γράφῃ πρὸ εὐκολα τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ διηγηματὶ.

Ὁ κ. Ξενοπούλου ἔγραψε καὶ μυθιστορήματα ἡρωικὰ καὶ τῇ «Μαργαρίτᾳ Στέφας». Ἐδῶ ὁ Δωδε ἔχει πρὸ τιμητικὴν θέσιν, καὶ ὑστερὰ ἔρχεται ὁ Φλωμπέρ — κύττα τὴ Madame Bovary — καὶ ἀκολουθεῖ ὁ Ζολᾶ. Θέλει νὰ φρεῖ νουτορχιστῆς ὁ κ. Ξενοπούλος καὶ μετὰ τὸ νὰ ἔρει ὅτι ὁ Ζολᾶ, ὁ μεγαλύτερος ἐργάτης τῆς Σχολῆς αὐτῆς, ἔδινε πολλὴ προσοχὴ στὴν πιστὴ ἀπεικόνισιν καὶ σκηνῆς περμένης ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ καταγινώσκων πρὸς πολλὰ στὴν περιγραφὴ καὶ τοῦ πρὸ ἀσκήσαντος μέρους τοῦ σπιτιοῦ ἢ τοῦ περιβάλλοντος ἢ τοῦ δρόμου, καθεστὶ καὶ αὐτὸς καὶ λέει καὶ λέει γιὰ τὸ δωμάτιον τῆς Στέφας ἢ γιὰ τὴ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ τῆς ἢ γιὰ μιὰ παιδικτικὴ σκηνὴ ἢ γιὰ ὅποιον ἄλλο μέρος ποῦ σὲ πιάνει στενοχώρια στὸ τέλος.

ΠΡΟΚΑΠΣ Δ. ΠΑΙΟΠΟΥΛΟΣ

(ἀκολουθεῖ)